

22.6.2017

לכבוד

גב' רחל עזריה, ח"כ

יו"ר ועדת הרפורמות

כנסת

הנדון: שליטת בנקים בפלטפורמות P2P

בהמשך לדיון האחרון שהתקיים בוועדה נבקש לעמוד בקצרה על הנימוקים המרכזיים העומדים בבסיס הדרישה לאסור על המערכת הבנקאית להקים או לרכוש שליטה בפלטפורמות P2P:

1. לא ניתן לטעמנו למצוא שום הגיון כלכלי להקמת פלטפורמת P2P על ידי בנק, מלבד הרצון לבצע מהלך טורפני של דחיקת המתחרים החדשים מהשוק. בנקים יכולים (וחלקם אף עושים זאת) להתחרות באמצעות הקמת מערך אינטרנטי לשיווק הלוואות. ואולם, מאחר ולבנק יש יכולת לעשות שימוש בכספי הפיקדונות כמקור האשראי, הוא אינו נדרש לגייס כסף ממשקיעים במודל שבו פועלות הפלטפורמות. לפיכך, בהינתן מערכת הבנקאית הריכוזית הקיימת בישראל מהלך של הקמת פלטפורמה יהיה מהלך שתכליתו היא אחת, דחיקת המתחרים החדשים מן השוק.
2. הסיבה היחידה שבנקים לא הקימו פלטפורמות עד כה היא העובדה שהפלטפורמות עדין יחסית קטנות, והבנק מצא דרכים עקיפות להצר את צעדיהם באמצעות שליטה בחשבון הנאמנות. הכנסת הפלטפורמות תחת רגולציה צפויה להערכתנו לאפשר קפיצת מדרגה משמעותית לשוק ה-P2P, וכפועל יוצא להגדיל את התמריץ לבצע מהלך טורפני כאמור. יש מקום לתת מענה לחשש בחקיקה כבר כעת, בטרם יהיה מאוחר מידי. זאת, ביחוד לאור העובדה, כי איסור כאמור אינו מונע או מקשה על הבנקים להתחרות בשוק האשראי הצרכני. למערכת הבנקאית יש את כל הכלים להתמודד עם האיום התחרותי מצד הפלטפורמות באמצעות הורדת מחיר האשראי. בניגוד למקרים אחרים, אין בהגנת הינוקא המוצעת שום חשש לפגיעה בציבור הלקוחות, אלא להפך, הגנה זו רק מבטיחה כי האיום התחרותי יוכל להמשיך ולהתקיים.
3. איסור השליטה של בנקים בפלטפורמות אינו צריך למנוע מהבנק להשקיע באמצעות הפלטפורמות, כמו כל משקיע אחר מן הציבור הרחב. ניתן לטעמנו לשקול גם לאפשר קניה של עד 20% מהון המניות של הפלטפורמה. אולם, אין לאפשר לבנק להשתלט על פלטפורמה קיימת או להקים פלטפורמה עצמאית למשך תקופה של 5 שנים לפחות. לאחר תקופה זו יש לבחון מחדש את האיסור לאור מבנה הריכוזיות של המערכת הבנקאית.

פלטפורמה אינטרנטית להלוואות בין חברים
משקיעים מרוויחים יותר - לווים משלמים פחות

4. בכל סיטואציה אין לאפשר מצב של פער רגולטורי בין פלטפורמות. אם אחרי 5 שנים בנק כלשהו יחליט להקים פלטפורמה הוא חייב יהיה להקים חברה נפרדת שתצטרך לקבל רישיון מהממונה על שוק ההון. לא ייתכן מצב שבו שני גופים שמבצעים בדיוק את אותה פעילות יהיו כפופים לרגולטורים שונים.

בברכה,

אלחיאני אייל, מנכ"ל

